

**ANALIZA COMPARATIVĂ
A CADRULUI NORMATIV CU
PRIVIRE LA PROCEDURA APLICĂRII
POLIGRAFULUI ÎN PROCESUL PENAL
PE PLAN INTERNAȚIONAL**

Vladimir VASILIȚA,
doctorand

Andrei LUNGU,
doctorand

**COMPARATIVE ANALYSIS
OF THE NORMATIVE FRAMEWORK
REGARDING THE PROCEDURE OF
APPLYING THE POLYGRAPH IN THE
INTERNATIONAL CRIMINAL PROCESS**

Vladimir VASILIȚA,
PhD student

Andrei LUNGU,
PhD student

În acest articol ne propunem să facem o analiză a unor aspecte legate de cadrul normativ cu privire la procedura aplicării poligrafului în procesul penal pe plan internațional.

Ne vom axa atenția asupra prevederilor legislative existente în SUA, Canada, Japonia, India, Israel, Polonia, Bulgaria, România, Ucraina, Rusia și Republica Moldova.

Prezentul articol are ca obiectiv realizarea analizei comparative a legislațiilor și a doctrinelor existente pe plan internațional în vederea aplicării testării psiho-fiziologice a persoanelor, precum și formularea recomandărilor pentru cercetările ulterioare în domeniul aplicării poligrafului la investigarea infracțiunilor.

Cuvinte-cheie: poligraf, testare psiho-fiziologică.

In this article we intend to make an analysis of some aspects related to the normative framework regarding the procedure of applying the polygraph in the criminal process at international level.

We will focus on the existing legislation in the USA, Canada, Japan, India, Israel, Poland, Bulgaria, Romania, Ukraine, Russia, Republic of Moldova.

The purpose of this article is to make a comparative analysis of existing laws and doctrines at the international level in order to apply psycho-physiological testing of persons, as well as to formulate recommendations for further research in the field of polygraph application to criminal investigation.

Keywords: polygraph, psycho-physiological testing.

Introducere. În prezent, în peste 70 de țări ale lumii (SUA, Canada, Japonia, India, Israel, Polonia, Bulgaria, România, Ucraina, Rusia, Republica Moldova ș.a.) se folosesc metode de înregistrare și interpretare a reacțiilor psiho-fiziologice a persoanelor cu aplicarea poligrafului pentru stabilirea implicării/neimplicării acestora la săvârșirea infracțiunilor.

Istoria aplicării poligrafului se întinde pe o perioadă de peste un secol, iar natura științifică a acestei metode este indiscutabilă. Însă limitele admisibilității utilizării sale legale rămân a fi destul de diversificate și controversate la noi în țară, precum și în străinătate.

Studiind utilizarea poligrafului în practica internațională, constatăm că domeniul de aplicare al acestuia este foarte extins. Aces-

Introduction. Currently, in over seventy-five countries of the world (The USA, Canada, Japan, India, Israel, Poland, Bulgaria, Romania, Ukraine, Russia, Republic of Moldova, etc.), methods of recording and interpreting the psycho-physiological reactions of individuals are used with the application of polygraph to establish their involvement/ non-involvement in the commission of crimes.

The history of polygraph application spans for a period of over a century, and the scientific nature of this method is indisputable. However, the limits of the admissibility of its use in the practice of police bodies remain quite diverse and controversial in our country and abroad.

Studying the use of the polygraph in in-

te dispozitive sunt utilizate în sfera privată, activități polițienești, armată, servicii speciale și alte structuri de forță. Testările cu aplicarea poligrafului sunt, totuși, cel mai des întâlnite în activitatea organelor de poliție.

Scopul studiului. Autorii își propun să facă o analiză profundă a modelelor existente în SUA, pentru o înțelegere substanțială a particularităților metodologice ale folosirii poligrafului de către organele de aplicare a legii în Statele Unite.

Metode și materiale aplicate. În procesul studiului au fost aplicate metodele: analiza, sinteza, comparația și conștientizarea logică. Materialele utilizate le constituie publicațiile savanților din domeniu, precum și legislația națională și internațională corespunzătoare.

Rezultate și discuții. În SUA, unde dezvoltarea și apoi aplicarea poligrafului a cunoscut o evoluție rapidă și fulminantă, activitatea în acest domeniu se concentrează în jurul Asociației Americane a Operatorilor de Poligraf și este coordonată de aceasta. Testarea poligraf, în această țară, vizează activitatea guvernamentală, judiciară și privată; examinările fiind autorizate atunci când sunt în acord atât cu legile statului, cât și cu politicile interne ale unor anumite agenții.

În 1966 a fost fondată Asociația Americană Poligraf (APA) – organizație profesională creată pentru a oferi instruire, elabora metode și standarde ale testării cu aplicarea poligrafului, contribuind la creșterea profesională continuă a specialiștilor poligrafologi. APA este formată din experți și profesioniști de cea mai înaltă calitate în examinări poligraf, cercetători, care împărtășesc un angajament comun față de interesul public prin dezvoltarea și promovarea corectă a practicilor aplicării poligrafului, cu respectarea normelor științifice și etice [1].

Asociația Americană Poligraf în 2019 a standardizat la nivel național procedura testării cu aplicarea poligrafului [2]. La începutul anilor 1970, SUA cunoaște o ascensiune spectaculoasă a utilizării poligrafului în diferite sectoare și în diferite state ale țării. Majoritatea statelor SUA au adoptat legile sale în domeniu, care reglementa utilizarea poligrafului la nivel regional, abordările legislative fiind foarte diferite – de la posibilitatea utilizării rezultatelor în fața instanței judecătorești în calitate de probă

international practice, we find that its purpose is very wide. These devices are used in the activities of special services, the army and other force structures. According to these, polygraph tests are most common in the work of law enforcement agencies.

The purpose of the Study. The authors aim is to provide an in-depth analysis of the existing models in the USA, for a substantive understanding of the methodological peculiarities of polygraph application by international law enforcement agencies.

Materials and methods applied. In the process of the study, the following methods were applied: analysis, synthesis, comparison and logical awareness. The materials used are the publications of scholars in the field, as well as relevant national and international legislation.

Results and discussions. In the United States, where the development and then the application of the polygraph has undergone a rapid and explosive development, the work in this field is centred around and coordinated by the American Association of Polygraph Operators. Polygraph testing in this country is aimed at government, judicial and private activity; examinations being authorized when they are in accordance with both the laws of the State and the internal policies of certain agencies.

In 1966 the American Polygraph Association was founded- a professional organization that exists to provide training, develop methods and standards of polygraph testing, contribute to the continuing professional growth of polygraph specialists. The APA is made up of the highest quality experts and professionals in polygraph examinations, researchers, who share a common commitment to the public interest by developing and promoting sound polygraph application practices with respect to scientific and ethical standards. [1]

The American polygraph Association in 2019 standardized the testing procedure at nation wide with the polygraph application. [2]

In the early 1970's, the United States saw a spectacular rise in the use of the poligraf in different sectors and in different US states. Most US states have adopted their own laws governing polygraphs at the regional level, with very different legislative approaches- from the

până la interzicerea efectuării testelor poligraf în unele sau alte sectoare.

În anul 1983, urmare a cazurilor atestate de scurgere a informațiilor din administrația președintelui, Ronald Reagan a emis directiva „Protecția informației conexe securității naționale”, care legifera utilizarea poligrafului în investigarea cazurilor de divulgare nesancționată a informației clasificate [3]. Sub incidența directivei președintelui nimereau toate persoanele care aveau acces la informațiile ce țineau de secretul de stat – mai mult de 2,5 milioane de funcționari publici și în jurul a 1,5 milioane angajați ai companiilor private contractate de către stat [4].

În anul 1985 a fost adoptată Legea privind aplicarea poligrafului în cazurile scurgerii de informații secrete. Legea reglementa modul și condițiile testării cu aplicarea poligrafului, precum și categoriile de persoane care puteau fi supuse testării. Tot în acel an Congresul SUA a delegat Ministerului Apărării vaste împuterniciri în ce privește verificarea poligraf a mai mult de 4 milioane de angajați, care aveau acces la informații secrete. În anul 1986, pentru realizarea sarcinilor propuse, Ministerul Apărării a înființat Institutul Poligraf, care a devenit unica instituție ce pregătea poligrafologi pentru agențiile federale.

Mai târziu, însă, încep să se resimtă tendințele de restricționare a utilizării poligrafului în anumite sectoare și domenii. Astfel, în anul 1988 a fost adoptată Legea „Cu privire la protecția angajaților de poligraf” (The Employee Polygraph Protection Act of 1988 (EPPA)) [5], care a limitat temeiurile și modul de efectuare a verificărilor poligraf în sectorul public și privat. Către 1990 a fost întocmită lista agențiilor federale, care aveau dreptul în activitatea lor să facă uz de poligraf (the Army; Air Force, Navy; Marine Corps; FBI; CIA; NSA; the US Postal Service; the Secret Service; the Drug Enforcement Administration; the Bureau of Alcohol, Tobacco and Fire Arms; the US Marshal's Service; the US Customs Office and the Defense Investigative Service).

O perioadă îndelungată, testările cu utilizarea poligrafului au fost admise exclusiv ca mijloc de investigare a poliției.

În acest context, practica judiciară nu a găsit temeiuri suficiente pentru a atribui

posibilitatea de a utiliza rezultatele în instanță ca dovadă pentru interzicerea testării poligrafice în unul sau mai multe sectoare.

În 1983, urmând cazurile documentate de scurgere de informații din administrația președintelui, Ronald Reagan a emis directiva „Protecția informației conexe securității naționale”, care legifera utilizarea poligrafului în investigarea cazurilor de divulgare nesancționată a informației clasificate [3]. Sub incidența directivei președintelui nimereau toate persoanele care aveau acces la informațiile ce țineau de secretul de stat – mai mult de 2,5 milioane de funcționari publici și în jurul a 1,5 milioane angajați ai companiilor private contractate de către stat [4].

În 1985 a fost adoptată Legea privind aplicarea poligrafului în cazurile scurgerii de informații secrete. Legea reglementa modul și condițiile testării cu aplicarea poligrafului, precum și categoriile de persoane care puteau fi supuse testării. Tot în acel an Congresul SUA a delegat Ministerului Apărării vaste împuterniciri în ce privește verificarea poligraf a mai mult de 4 milioane de angajați, care aveau acces la informații secrete. În anul 1986, pentru realizarea sarcinilor propuse, Ministerul Apărării a înființat Institutul Poligraf, care a devenit unica instituție ce pregătea poligrafologi pentru agențiile federale.

Mai târziu, însă, încep să se resimtă tendințele de restricționare a utilizării poligrafului în anumite sectoare și domenii. Astfel, în anul 1988 a fost adoptată Legea „Cu privire la protecția angajaților de poligraf” (The Employee Polygraph Protection Act of 1988 (EPPA)) [5], care a limitat temeiurile și modul de efectuare a verificărilor poligraf în sectorul public și privat. Către 1990 a fost întocmită lista agențiilor federale, care aveau dreptul în activitatea lor să facă uz de poligraf (the Army; Air Force, Navy; Marine Corps; FBI; CIA; NSA; the U.S. Postal Service; the Secret Service; the Drug Enforcement Administration; The Bureau of Alcohol, Tobacco and Fire Arms; the US Marshal's Service; the US Customs Office and the Defense Investigative Service).

For a long time, polygraph testing was allowed exclusively as a means of police investigation.

In this context, judicial practice has not found sufficient grounds to attribute "evidential weight" to the results of polygraph testing.

„greutate probatorie” rezultatelor testării cu aplicarea poligrafului. Într-o decizie a Curții Supreme din Pennsylvania se spune: „Pentru ca instanțele americane să accepte rezultatele testării psiho-fiziologice este necesar un studiu profund, care să dovedească cu certitudine fiabilitatea științifică și infailibilitatea poligrafului” [6].

Curtea Supremă din New Mexico, de asemenea, s-a expus cu privire la mărturia obținută ca rezultat al testării poligraf, considerând că este inadmisibilă ca mijloc de probă, chiar dacă participanții la proces și-au exprimat consimțământul scris pentru a fi supuși acestui test [7].

Între timp, ca urmare a evoluției practicii judiciare în SUA, precum și a îmbunătățirii calitative a instrumentarului destinat detecției comportamentului simulat, testările poligraf au obținut calitatea de probă științifică, obținând forță probatorie în instanțele judecătorești ale SUA cu condiția obligatorie ce prezumă faptul, ca rezultatele testării să fie acceptate fără obiecții de participanții la proces.

Foarte clar s-a expus în acest sens Curtea Supremă din Arizona [8]. Instanța a considerat că rezultatul testării cu aplicarea poligrafului este considerat ca probă științifică și se acceptă în calitate de mijloc de probă cu condiția:

- Să existe consimțământul în formă scrisă de acceptare a rezultatelor testării de către partea acuzării și partea apărării.

- Prerogativa admisibilității rezultatelor examinării poligraf, în calitate de mijloc de probă, oricum îi revine judecătorului.

- Participanții la proces au dreptul audierii și formulării întrebărilor expertului poligraf cu privire la metoda și procedura aplicată, precum și la calificarea poligrafologului.

Considerăm că, prin prisma prevederilor legale ale SUA, neadmiterea rezultatelor testării poligraf în instanțele judecătorești contravine prevederilor amendamentului IV al Constituției Statelor Unite ale Americii [9].

În **Canada**, poligraful este folosit, în special, pentru investigațiile criminalistice, selecția personalului în industrie și supraveghere guvernamentală, însă rezultatele nu sunt admise ca proba de către Curtea de Justiție, deși valoarea lor investigativă este incontestabilă.

Sub influența puternică a Marii Britanii

In a Pennsylvania Supreme Court decision it is stated: “For American courts to accept the results of psychophysiological testing, a thorough study is required to prove with certainty the scientific reliability and infallibility of the polygraph.” [6]

The New Mexico Supreme Court has also ruled on testimony obtained as a result of polygraph testing, holding that it is inadmissible as evidence, even if the participants in the trial have expressed written consent to be subjected to the test. [7]

In the meantime, as a result of the evolution of judicial practice in the US, as well as qualitative improvements in instrumentation designed to detect simulated behaviour, polygraph tests have gained the status of scientific evidence, obtaining probative force in US courts on the mandatory condition that the tests results are accepted without objection by the participants in the trial.

The Arizona Supreme Court [8] has made this very clear. The court held that the result of polygraph testing is considered scientific evidence and is admissible as evidence with conditions:

- There must be written consent to accept the test results by the prosecution and the defence.

- The prerogative of the admissibility of the results of the polygraph examination as evidence rests with the judge anyway.

- Participants in the trial have the right to hear and question the polygraph expert on the method and procedure applied and the qualifications of the polygraphist.

We believe that, under US law, the failure to admit polygraph test results in the court is contrary to the Fourth Amendment to the US Constitution. [9]

In Canada, the polygraph is used primarily for forensic investigations, industry selection and government surveillance, but the results are not accepted as evidence by the Court of Justice, although their investigative value is unquestionable.

Under the strong influence of the United Kingdom in the field of legal norms, including-procedural, the polygraph is initially treated with great reservations. In the mid - 1990s

în domeniul normelor de drept, inclusiv – procesual, poligraful este tratat inițial cu mari rezerve. La mijlocul anilor 90 ai secolului trecut în Canada activau aproximativ 120 de poligrafologi. Potrivit experților APA, Canada este al doilea, după Statele Unite ale Americii, „utilizator de poligraf” în lume, aplicându-l, în primul rând, în cadrul investigațiilor penale, și, mai puțin frecvent, pentru screening-ul personalului (atât în guvern, cât și în domeniul privat).

Poliția canadiană folosește poligraful în mod activ, în special în cazurile în care este necesară restrângerea numărului de suspecți; pentru a identifica persoanele implicate/neimplicate la săvârșirea infracțiunilor; pentru a colecta informații suplimentare și a stabili circumstanțele producerii infracțiunilor.

Una dintre primele țări, în afara SUA și Canadei, care utilizează oficial detecția științifică a minciunii, în investigațiile criminalistice, este **Japonia** [10].

Conceptul aplicării poligrafului a fost importat în Japonia de către forțele armate americane. Primul poligrafolog japonez a fost instruit în 1951 la Laboratorul de Criminalistică din Extremul Orient al forțelor de ocupație americane și în acest mod a fost dat startul aplicării poligrafului în activitățile poliției japoneze.

Începutul utilizării pe scară largă a testărilor cu aplicarea poligrafului în Japonia este considerat anul 1956, atunci când departamentele de poliție ale prefecturilor țării au început treptat să fie dotate cu poligrafe fabricate în Japonia.

Începând cu 1969, rezultatele testărilor cu aplicarea poligrafului au fost acceptate de instanțele judecătorești în calitate de mijloc material de probă.

În 1968, Curtea Supremă a Japoniei a acceptat pentru prima dată un raport de expertiză cu privire la rezultatele unui test cu aplicarea poligrafului ca mijloc material de probă și, de atunci, se atestă o multitudine de cazuri în practica judiciară a țării.

În mai 1971, Biroul de Investigații Criminale al Agenției Naționale de Poliție din Japonia a introdus primul standard la nivel național pentru testarea cu poligraful, care era obligatoriu în toată țara.

Pentru ca rezultatele obținute ca urmare a testării poligraf să fie acceptate de instanță

there were about 120 polygraphers working in Canada. According to APA experts, Canada is the second largest polygraph user in the world after the United States, using it primarily in criminal investigations and, less frequently, for staff screening (both in government, as well as in the private sector).

The Canadian police actively use the polygraphs, especially in cases where it is necessary to narrow down the list of suspects; to identify persons involved; to collect additional information and establish the circumstances of the crimes. Most tests are performed on suspects. Witnesses, victims and applicants are also tested.

One of the first countries beside America and Canada, which officially use the scientific detection of lies in forensic investigations is **Japan** [10].

The concept of polygraph application was imported to Japan by the US armed forces. The first Japanese polygrapher was trained in 1951 at the Far East Forensic Laboratory of the American Occupation Forces, and in this was the start of the application of the polygraph in Japanese police activities.

The beginning of the widespread of polygraph testing in Japan is considered to be 1956, when the country's prefectural police departments gradually began to be equipped with Japanese made polygraphs.

Since 1969, the results of polygraph tests have been accepted by the courts as material evidence.

In 1968, the Supreme Court of Japan accepted for the first time an expert report on the results of a polygraph test as a material means of evidence, and since then a multitude of cases have been documented in the country's judicial practice.

In May 1971, the Criminal Investigation Bureau of Japan's National Police Agency introduced the first nationwide standard for polygraph testing, which was mandatory nationwide.

In order for the results obtained as a result of the polygraph test to be accepted by the court as material evidence, the Supreme Court of Japan (the highest court in Japan with powers of judicial review and responsibility for

în calitate de mijloc material de probă, Curtea Supremă a Japoniei (Curtea Supremă a Japoniei – cea mai înaltă instanță din Japonia cu putere de control judiciar și responsabilitate pentru administrare judiciară și formare juridică) a impus următoarele cerințe obligatorii:

- Testarea se va efectua cu un dispozitiv (poligraf) standardizat;
- Se va utiliza metodologia aprobată și prestabilită de statul japonez;
- Testarea va fi efectuată de un specialist-poligrafolog atestat;
- Starea psihică și fiziologică a persoanei testate trebuie să corespundă cerințelor legale;
- Rezultatele testării cu aplicarea poliografului trebuie să fie clare și concludente.

În Asia verificări cu poliograful se efectuează în mai multe țări, cum ar fi: Liban, Emiratele Arabe Unite, Hong Kong, Arabia Saudită, Iordania, Kuweit, Malaysia, Pakistan, Tailanda, Taiwan și Filipine.

În Israel, poliograful este aplicat pe larg, atât în cadrul procesului penal cât și în procesele civile.

În cadrul procesului penal israelian, orice concluzie bazată pe interpretarea reacțiilor psiho-fiziologice, ca urmare a testării poligraf, nu poate fi decisivă în procesul decizional dar acest lucru nu împiedică organele polițienești să fie cel mai mare utilizator de poligraf din țară. De asemenea, un doilea impunător utilizator de poligraf sunt serviciile de securitate, care folosesc poliograful în cursul investigațiilor și în procesul de recrutare a personalului.

Situația este oarecum diferită în procesul civil israelian. Dacă cauza este deja în instanță, iar părțile au convenit în cadrul ședinței că rezultatele testării cu aplicarea poliografului au efect asupra deciziei instanței, câștig de cauză va avea acela care va promova examinarea poligraf. În acest context, rejudecarea cauzei nefiind posibilă.

În Belgia, testarea cu aplicarea poliografului este considerată ca o metodă specială de interogare și poate fi utilizată ca element al investigației infracțiunilor, însă nu poate fi utilizată în calitate de probă, decât în coroborare cu alte mijloace de probă.

În Bulgaria, testarea cu aplicarea poliografului este considerată ca etapă a expertizei psihologice și este admisă în instanțele judecătorești.

judicial administration and judicial training) has imposed the following mandatory requirements:

- Testing will be carried out with a standardised device (polygraph);
- The methodology approved and pre-established by the Japanese state will be used;
- The test will be carried out by a certified specialist-polygrapher;
- The psychological and physiological state of the person tested must meet the legal requirements;
- The results of the polygraph test must be clear and conclusive.

In Asia polygraph checks are carried out in several countries such as Lebanon, United Arab Emirates, Hong Kong, Saudi Arabia, Jordan, Kuwait, Malaysia, Pakistan, Thailand, Taiwan and the Philippines.

In Israel, the polygraph is widely applied in both criminal and civil proceedings. In the Israel criminal process is based on the interpretation of psychophysiological reactions following polygraph testing which cannot be decisive in the making-decision process, but this does not prevent the police from being the largest polygraph user in the country. A second major user of polygraphs is the security services, which use polygraphs during investigations and in the recruitment process.

The situation is somewhat different in the Israel civil process. If the case is already in court and the parties have agreed in the hearing that the results of the polygraph test have an effect on the court's decision, the one who passes the polygraph examination will win. In this context, a retrial is not possible.

In Belgium, polygraph testing is regarded as a special method of questioning and can be used as part of the investigation of offences, but it can only be used as evidence in conjunction with other evidence.

In Bulgaria, the polygraph testing is considered as a stage of psychological expertise and is allowed in court.

For the first time the attitude towards the polygraph was expressed by the UK Royal Commission Criminal Procedure Issues in 1981. Following a study of the US experience in the field, the Commission concluded that,

torești.

Pentru prima dată atitudinea față de poligraf a fost exprimată de Comisia Regală a **Mării Britaniei** privind aspectele de procedură penală în anul 1981. Urmare a studierii experienței SUA în domeniu, Comisia concluzionează că, deși poate fi utilizat în cadrul investigațiilor, poligraful nu poate fi utilizat în practica judiciară a țării, reieșind din incertitudinea lui ca instrument probatoriu.

În anul 2007 este adoptată Legea privind controlul asupra infractorilor (Offender Management Act), prin care se stabilește obligativitatea testării cu utilizarea poligrafului a unor categorii de persoane, cum ar fi minorii condamnați pentru abuzuri sexuale și în privința cărora se examinează eventuala eliberare condițională înaintea termenului [11].

În **Polonia**, după o perioadă de stagnare în anii 1998-2003, când testele poligraf practic au fost interzise, catedrele universitare de criminalistă, împreună cu centrele independente de criminalistică de pe lângă poliție și serviciile speciale, au catalizat utilizarea tehnicii poligraf, fiind acumulat un vast și interesant material teoretico-practic în domeniu. Codul de procedură penală a fost amendat și examinarea cu poligraful poate fi administrată de la 1 mai 2003 (art.192a §1 și 2), dar trebuie să fie condusă de către un expert, care să-și prezinte ulterior opinia. Codul prevede că examinarea trebuie să aibă ca scop reducerea numărului de suspecți sau determinarea valorii probatorii a probelor. Astfel, afirmarea tehnicii poligraf în Polonia se datorează utilității tehnicii poligraf în exonerarea celor nevinovați de la urmărire, excluzându-i din grupul de suspecți, făcând mai rapidă stabilirea faptuitorului [12].

Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel a Poloniei admit în calitate de mijloc de probă rezultatele examinărilor poligraf, dacă sunt îndeplinite două condiții:

- Acceptul/consimțământul persoanei ce urmează a fi testată.
- Concluziile trebuie să fie formulate sub forma unei expertize în conformitate cu art. 200 din Codul de procedură penală al Poloniei [13].

Desigur, expertul trebuie să aibă calificările profesionale și calitățile morale necesare. Nu există reglementări juridice care să inter-

although it could be used in investigations, the polygraph could not be used in the country's judicial practice, given its uncertainty as an evidential tool.

In 2007, the Offender Management Act is passed, making polygraph testing mandatory for certain categories of people, such as minors convicted of sexual abuse and under consideration for early parole. [11]

In **Poland**, after a period of decline, the years 1998-2003, when polygraph tests were practically banned, the forensic departments, along with the independent forensic centers attached to the police and special services, have catalysed the use of polygraph technique, accumulating a vast and interesting theoretical and practical material in the field. The Code of Criminal Procedure has been amended and the polygraph examination can be administered from 1 May 2003 (art. 192a 1 and 2), but must be conducted by an expert, who must present his opinion. The Code stipulates that the examination must be aimed at reducing the number of suspects or determining the probative value of the evidence. Thus, the affirmation of the polygraph technique in Poland is due to the usefulness of the polygraph technique in exonerating the innocent from the prosecution, excluding them from the group of suspects, making it faster to establish the perpetrator [12].

The Supreme Court of Justice and the Polish Court of Appeal admit as evidence the results of polygraph examinations if two conditions are met:

- Acceptance/ consent of the person to be tested.
- The conclusions must be formulated in the form of an expert opinion in accordance with Article 200 of the Polish Code of Criminal Procedure [13].

Of course, the expert must have the necessary professional qualifications and moral qualities.

There are no legal regulations prohibiting the use of polygraphs by private organisations in Poland.

Currently, polygraph examinations are widely used in Poland, in criminal proceedings, in hiring staff and in monitoring their activities.

Of the former USSR countries, **Estonia**

zică utilizarea poligrafului de către organizații private în Polonia. În prezent, examinările poligraf sunt utilizate pe larg în Polonia, în cadrul procesului penal, la angajarea personalului și la monitorizarea activităților acestuia.

Din fostele țări ale URSS, **Estonia** a devenit prima țară care a manifestat un interes sporit în vederea utilizării poligrafului.

În **Lituania** poligraful începe a fi aplicat începând cu anul 1992, însă până în anul 2000 reglementări privind utilizarea poligrafului existau doar în cadrul legal conexas sectorului apărării. La 29 august 2000 a fost adoptată Legea privind cercetarea psihofiziologică cu utilizarea poligrafului, care reglementează modul și condițiile utilizării poligrafului, drepturile și obligațiile poligrafologului și ale persoanei testate, stabilește lista autorităților care pot aplica poligraful. La aceste autorități se atribuie: Departamentul Poliției, Departamentul Pazei Conducerii Statului, Serviciul Protecției Frontierei de Stat de pe lângă Ministerul Afacerilor Interne, Departamentul Serviciii Operative de pe lângă Ministerul Protecției Regiunii, Departamentul Securității de Stat, Departamentul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor și Serviciul Investigațiilor Speciale. Legea nr.1907/2000 la art. 3 alin. (2) interzice utilizarea poligrafului de către alte autorități[14]. În 2008 a fost propus în Seimul Lituaniei proiectul de lege, care ar permite folosirea poligrafului de către structurile comerciale.

Potrivit legii nr.1907/2000, poligraful se aplică în testarea funcționarilor publici, persoanelor oficiale, militarilor din autoritățile menționate, precum și candidaților la funcții în cadrul acestor autorități. De remarcat că unele autorități, prin acte departamentale, extind sfera de aplicare a prevederilor legale. Cu titlu de exemplu – decretul Comisarului General al Lituaniei nr. 5-V640 din 21.09.2007 privind aprobarea Concepției aplicării cercetării psihofiziologice cu utilizarea poligrafului în lupta împotriva criminalității, corupției personalului și în recrutarea colaboratorilor poliției.

În **Belarus**, poligraful a început a fi utilizat din anul 1998. Aplicarea pe larg a testelor poligraf a început în 2001, când a fost adoptat Ordinul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Belarus „Cu privire la aprobarea Instrucțiunii ce se referă la modul de interogare a cetățenilor de

became the first country to show increased interest in the use of the polygraph.

In **Lithuania** the polygraph started to be used in 1992, but until 2000 regulations on the use of the polygraph existed only in the legal framework related to the defence sector. On 29 August 2000 the Law on Psychophysiological Investigation with the Use of Polygraph was adopted, which regulates the manner and conditions of polygraph use, the rights and obligations of the polygraphists and the person tested, and establishes the list of authorities that may apply the polygraph. To these authorities are assigned: Police Department, State Security Department, State Border Protection Service under the Ministry of Internal Affairs, Operational Services Department under the Ministry of Regional Protection, State Security Department, Customs Department under the Ministry of Finance and Special Investigations Service. Law No 1907/2000 in Art. 3 para. (2), prohibits the use of polygraphs by other authorities [14]. In 2008 a draft law was proposed in the Seima of Lithuania, which would allow the use of polygraph by commercial structures.

According to the law no. 1907/2000, the polygraph is applied in the testing of civil servants, official persons, military personnel of the mentioned authorities, as well as candidates for positions in these authorities. It must be recognized that some authorities, by departmental acts, extend the scope of the legal provisions. By way of example- the Decree of the Commissioner General of Lithuania No 5-V640 o 21.09.2007 on the approval of the Concept of the application of psychophysiological research with the use of polygraph in the fight against crime, corruption of personnel and in the recruitment of police collaborators.

In **Belarus**, the polygraph has been in use since 1998. The widespread application of polygraph tests began in 2001, when the Order of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Belarus was adopted “On the approval of the Instruction on the interrogation of citizens by the internal affairs bodies of the Republic of Belarus with the use of the polygraph”.

Courts in Belarus do not admit the results of polygraph testing, but often invite polygraph specialists as experts to court to be heard.

către organele afacerilor interne ale Republicii Belarus cu utilizarea poligrafului”[15].

Instanțele judecătorești din Belarus nu admit rezultatele testării cu aplicarea poligrafului, dar foarte des invită specialiștii poligrafologi în calitate de experți în instanță pentru a fi audiați.

În **Ucraina**, poligraful a început să fie folosit din 1998. Promotorul aplicării poligrafului în activitatea organelor polițienești a fost un polițist remarcabil, îndrăzneț, un cunoscut om de stat și avocat, general-locotenentul de poliție Genadii Moskali. Către anul 2012 agențiile de aplicare a legii dispuneau de 50 de poligrafe. Tehnica poligraf a fost utilizată în Ucraina la investigarea mai multor infracțiuni grave. Testarea cu folosirea poligrafului se aplică și în sectorul privat, reieșind din lipsa unor interdicții exprese.

La general, în pofida utilizării în practică a tehnicii poligraf, legislația Ucrainei nu conține reglementări speciale privind poligraful, decât prevederi conținute la nivelul actelor departamentale:

– Ministerul Afacerilor Interne - Ordin MAI al Ucrainei nr. 920/2017 [16].

– Procuratura Generală a Ucrainei - Ordin al Procuraturii Generale a Ucrainei nr. 180/2017 [17].

– Ministerul Apărării al Ucrainei - Ordin MAI al Ucrainei nr. 164/2015 [18].

– Serviciul de Securitate al Ucrainei – Ordin SSU al Ucrainei nr. 45/2016 [19].

Un proiect în acest sens a fost înaintat în legislativul Ucrainei în martie 2013. Proiectul ține de modificarea și completarea Codului de procedură penală, în vederea stabilirii cerințelor generale pentru un test poligraf în cadrul procedurilor penale. Rezultatul testului nu va fi unicul temei pentru a declara o persoană vinovată, proiectul creând oportunități în utilizarea rezultatelor examinărilor poligraf în cadrul procesului penal în fața instanței judecătorești.

În **Rusia**, nu există o lege specială, ce ar reglementa aplicarea poligrafului. Există totuși prevederi la nivelul actelor departamentale, cum ar fi:

– Ordinul FSB nr. 151/2011 [20]

– Norme unice cu privire la examinările cu aplicarea poligrafului, elaborate de MAI al Rusiei [21].

În prezent, în **România** funcționează

În **Ukraine**, the polygraph has been in use since 1998. The promoter of the application of the polygraph in the work of law enforcement bodies was an outstanding, daring policeman, a well-known states man and lawyer, Lieutenant General of Police Genadii Moskali. By 2012 law enforcement agencies had 50 polygraphs. The polygraph technique has been used in Ukraine to investigate several serious crimes. Polygraph testing is also applied in the private sector, due to the lack of express prohibitions.

In general, despite the use of polygraph technique in practice, the legislation of Ukraine does not contain special regulations on polygraph, but only provisions contained at the level of departmental acts:

– Ministry of Internal Affairs – Order of the Ministry of Interior of Ukraine No 920/2017 [16].

– General Prosecutor’s Office of Ukraine – Order of the General Prosecutor’s Office of Ukraine No. 180/2017 [17].

– Ministry of Defence of Ukraine – Order of the Ministry of Interior of Ukraine No. 164/2015 [18].

– Security Service of Ukraine – SSU Order of Ukraine No.45/2016 [19].

A bill to this effect was submitted to the Ukrainian legislature in March 2013. The draft concerns the amendment and supplementing of the Criminal Procedure Code to establish general requirements for a polygraph test in criminal proceedings. The result of the test will not be the sole basis for finding a person guilty, as the draft creates opportunities to use the results of polygraph examinations in criminal proceedings before the court.

În **Russia**, there is no special law regulating the application of the polygraph. There are, however, provisions at the level of departmental acts, such as:

– FSB Order No 151/2011 [20]

– Unique rules on polygraph examinations, developed by the Russian MIA [21]

Currently, there are over 40 county laboratories for the detection of simulated behaviour in Romania, equipped with state of the art, American –made LX6 computerised polygraph systems. In Bucharest, a central polygraph laboratory operates at the National Institute of

peste 40 de laboratoare județene de detecție a comportamentului simulat, dotate cu sisteme poligraf computerizate LX6, ultramoderne, de ultimă generație, de proveniența americană. În București, la Institutul Național de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române activează un laborator poligraf central, care monitorizează calitatea testelor poligraf la nivel național.

Cadrul legal, ce stă la baza reglementărilor aplicării poligrafului se axează pe:

► CPP a României [22],

Art. 172 – Dispunerea efectuării expertizei sau a constatării

1) Efectuarea unei expertize se dispune când pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză este necesară și opinia unui expert.

(2) Expertiza se dispune, în condițiile art. 100, la cerere sau din oficiu, de către organul de urmărire penală, prin ordonanță motivată, iar în cursul judecății se dispune de către instanță, prin încheiere motivată.

(3) Cererea de efectuare a expertizei trebuie formulată în scris, cu indicarea faptelor și împrejurărilor supuse evaluării și a obiectivelor care trebuie lămurite de expert.

(4) Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii.

(7) În domeniile strict specializate, dacă pentru înțelegerea probelor sunt necesare anumite cunoștințe specifice sau alte asemenea cunoștințe, instanța ori organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Dispozițiile relative la audierea martorului sunt aplicabile în mod corespunzător.

(10) Constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora.

Art. 181¹. – Obiectul constatării și raportul de constatare

(1) Organul de urmărire penală stabilește prin ordonanță obiectul constatării, întrebările la care trebuie să răspundă specialistul și termenul în care urmează a fi efectuată lucrarea.

(2) Raportul de constatare cuprinde descrierea operațiilor efectuate de specialist, a

Forensic Science of the General Inspectorate of the Romanian Police, which monitors the quality of polygraph tests nationwide.

The legal framework, which underpins the regulations for the application of the polygraph, focuses on:

► CPP of Romania [22]

Art.172 – Ordering an expert's report or a finding

1) An expert's opinion shall be required when the establishment, clarification or evaluation of facts or circumstances of importance for the ascertainment of the truth of the case requires the opinion of an expert.

(2) The expert opinion shall be ordered, under the conditions of Article 100, on request by the prosecuting authority, by means of a reasoned order, and shall be ordered during the trial by the court, by means of a reasoned decision.

(3) The request for an expert opinion must be made in writing, stating the facts and circumstances to be assessed and the objectives to be clarified by the expert.

(4) The expertise may be carried out by official experts from specialized laboratories or institutions or by independent experts authorized in the country or abroad, in accordance with the law.

(7) In strictly specialized areas, if specific knowledge or other such knowledge is necessary for the understanding of the evidence, the court or the prosecuting authority may seek the opinion of specialists working within or outside the judiciary. The provisions relating to the hearing of a witness shall apply accordingly.

(10). The finding shall be made by a specialist working within or outside the judiciary.

Art.181. – Subject matter of the finding and report of the finding.

(1) The prosecuting authority shall determine by order the subject matter of the investigation, the questions to be answered by the expert and the time limit within which the investigation is to be carried out.

(2) The finding report shall contain a description of the operations carried out by the specialist, the methods, programmes and equipment used and the conclusions of the

metodelor, programelor și echipamentelor utilizate și concluziile constatării.

► Ordonanța nr. 75 din 24 august 2000 [23]:

Art. 2

(2) Specialitățile de expertiză criminalistică în care se poate obține calitatea de expert criminalist autorizat sunt următoarele:

o) expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf).

De asemenea, în România este pe larg aplicat poligraful la examinări în domeniul privat. Legislația aplicabilă:

Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, *înființarea*, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Hotărârea nr. 788/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, *înființarea*, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Cod COR (clasificarea ocupațiilor din România) – 263413 – Expert poligraf.

Expertul poligraf efectuează examinări psihofiziologice cu ajutorul tehnicii poligraf, interpretând reacțiile fiziologice umane corelate cu răspunsurile furnizate de o persoană la întrebări legate de o cauză punctuală, în scopul stabilirii comportamentului sincer sau simulat, referitor la veridicitatea unor fapte, evenimente, depoziții, precum și pentru determinarea adevărului în orice situație în care se impune verificarea sincerității unei persoane.

În **Republica Moldova** utilizarea poliografului este reglementată de Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (nr. 269/12.12.2008) [24].

Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (nr. 269 din 12.12.2008) reglementează aplicarea acestuia în următoarele situații:

– angajarea în câmpul muncii în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal.

– efectuarea controlului periodic sau selectiv al activității de serviciu în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal;

finding.

► Ordinance No 75 of 24 August 2000 [23]
Art.2

(2) The forensic specialities in which the status of certified forensic expert can be obtained are the following:

o) Expertise for the detection of simulated behaviour (polygraph).

Also, in Romania, the polygraph is widely used for examinations in the private sector. Applicable legislation:

Law no. 213/2004 on the exercise of the profession of psychologist with the right of free practice, establishment, organization and functioning of the College of Psychologists of Romania.

Decision No 788/2005 approving the Methodological Rules for the application of Law No 213/2004 on the exercise of the profession of psychologist with the right of free practice, the establishment, organisation and functioning of the College of Psychologists of Romania.

COR Code (Romanian Classification of Occupations)- 263413- Polygraph Expert.

The polygraph expert carries out psychophysiological examinations using the polygraph technique, interpreting human physiological reactions correlated with the answer given by a person to questions related to a specific cause, in order to establish sincere or simulated behaviour, regarding the truthfulness of facts, events, statements and to determine the truth in any situation where it is necessary to verify the sincerity of a person.

In the Republic of Moldova the use of polygraph is regulated by the Law on the Application of Simulated Behaviour Detector Testing (No. 269/12.12.2008) [24].

The law on the Application of Simulated Behaviour Detector Testing (No 269 of 12.12.2008) regulates its application to:

– Employment in the bodies of the Ministry of Internal Affairs, the National Anticorruption Centre, the Intelligence and Security Service and the Customs Service.

– To carry out periodic or selective control of the service activity within the Ministry of Internal Affairs, the National Anti-Corruption Centre, the Intelligence and Security Service, and the Customs Service;

- în cadrul anchetei de serviciu;
- în cadrul activității operative de investigații.

În **viziunea noastră** se impune o revizuire în corpore a Legii nr.269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Argumentarea acestei propuneri este fundamentată prin prisma studiilor existente, a practicii internaționale a statelor dezvoltate la acest compartiment, cât și a rezultatelor științifico-practice în domeniul aplicării poligrafului.

Generalizând, ne propunem să punctăm următoarele aspecte:

în cadrul examinării se folosesc mijloace tehnico-științifice necontestate;

Considerăm că mijloacele tehnice aplicate la testări au un profund suport științific.

- *testarea cu aplicarea poligrafului echivalează cu o încălcare a principiului prezumpției de nevinovăție prevăzut în Constituția Republicii Moldova și art. 8 (2) al Codului de procedura penală: „nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa”;*

Considerăm că trimiterea la dispozițiile art. 8 (2) al Codului de procedura penală este forțată. Prin testarea cu aplicarea poligrafului, persoana nu este obligată să-și probeze nevinovăția, ci are loc stabilirea reacțiilor psiho-fiziologice ale subiectului testat la întrebările stimul. Examinarea se va petrece cu consimțământul în scris al persoanei, fapt ce exclude obligarea ei la o astfel de procedură. Admițând ipoteza că testarea cu aplicarea poligrafului conduce la obligarea persoanei să-și probeze nevinovăția, putem presupune implicit că și alte acțiuni de urmărire penală – audierea, confruntarea, reconstituirea etc. –, recunoscute ca mijloace de probă, încalcă principiul prezumpției de nevinovăție, lucru care nu corespunde adevărului.

- *examinarea reacțiilor psiho-fiziologice cu aplicarea poligrafului încalcă normele morale și etice a persoanei testate.*

Considerăm că detecția comportamentului simulat reprezintă un procedeu care respectă onoarea, demnitatea, integritatea fizică și psihică ale persoanelor testate. Firele și senzorii poligrafului nu afectează cu nimic integritatea și demnitatea individului care conservă toate calitățile sale volitive și intelectuale și nici nu trebuie măcar să se dezbrace, în timp ce alte tipuri de testări presupun recoltarea de sânge care necesită înțepături

- As part of the service investigation;
- In operational investigative work.

In our view, and in corpore revision of Law 269/2008 on the application of the simulated behaviour detector test (polygraph) is required. The argumentation of this proposal is based on existing studies, on the international practice of developed countries in this area, and on the scientific-practical results in the field of polygraph application.

Generalising, we would like to make the following points:

Uncontested technical-scientific means are used in the examination;

We believe that the technical means applied to the tests have a deep scientific support.

- *polygraph testing and applying to a violation of the principle of presumption of innocence provided for the Constitution of the Republic of Moldova and Article 8 (2) of the Code of Criminal Procedure, “no one is obliged to prove his innocence”;*

We consider that the reference to the provisions of Article 8 (2) of the Code of Criminal Procedure is forced. By polygraph testing, the person is not obliged to prove his innocence, but the psycho-physiological reactions of the tested subject to the stimulus questions are established. The examination will take place with the written consent of the person, which excludes forcing them to undergo such a procedure. Assuming that polygraph testing leads to the person being forced to prove his innocence, it would implicitly assume that other prosecution actions- hearing, confrontation, reconstruction, etc. – recognized as evidence violate the principle of the presumption of innocence, which is incorrect;

- *Examining psycho-physiological reactions with the application of a polygraph violates the moral and ethical norms of the person tested.*

We believe that the detection of simulated behaviour is a procedure that respects the honor, dignity, physical and psychological integrity of the tested persons. The polygraph wires and sensors don't affect the integrity and dignity of the individual who retains all his intellectual qualities and does not even have to undress, whereas other types of testing involve blood sampling which requires pricking and

și prelevări corporale [25].

În **concluzie**, menționăm faptul că actualmente mijloacele de detecție a comportamentului simulat și practica judiciară plasează testarea cu aplicarea poligrafului în categoria mijloacelor și proceselor tehnico-tactice pe care criminalistica le pune la dispoziția organelor de urmărire penală. Forța probantă a concluziilor specialiștilor poligraf în acest domeniu nu este unanim acceptată la noi în țară, deținând exclusiv valoarea unor indici orientativi și având forța credibilității rezonabile.

bodily sampling.[25]

In conclusion we would like to mention that at present the means of detecting simulated behaviour and judicial practice place polygraph testing in the category of technical-tactical means and processes that forensic science makes available to the prosecution. The probative force of the conclusions of polygraph specialists in this field is not unanimously accepted in our country, being only indicative indices with the force of reasonable credibility.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. The American Polygraph Association (APA) is a professional association of polygraph examiners. It was established in 1966. It has about 3000 members.
2. APA standards of practice, adopted august 23, 2019.
3. National Security Decision Directives (NSDD) were issued by President Ronald Reagan and his Assistants to the President for National Security Affairs to set forth official national security policy for the guidance of the defense, intelligence, and foreign policy establishments of the United States Government.
4. NSDD 84, Safeguarding National Security Information 11 Mar 1983.
5. Employee Polygraph Protection - EPP - 29 U.S. Code Chapter 22.
6. J. Criminal Law, Criminology and Police Science. 1955. Nov. Dec. № 4. P. 602.
7. State v. Trimble. 68 N.M. 406,362 P. 2d 788 (1961).
8. State v. Valdez. 371 P. 2d 894 (1962).
9. Sixth Amendment (Amendment VI) to the United States Constitution passed by Congress September 25, 1789. Ratified December 15, 1791.
10. Холодный Ю. И. Применение психофизиологического метода детекции лжи в Японии. <https://polygraph.ua/ru/holdnyj-ju-i-primenenie-psihofiziologicheskogo-metoda-detekcii-lzhi-v-japonii/> (vizitat 18.10.2021).
11. Offender Management Act 2007, c. 21 Part 3 Polygraph conditions for certain offenders released on license.
12. Code of Criminal Procedure, act of 6 June 1997, (amended 2003), article 192, § 1- § 2.
13. Polski kodeks postępowania karnego, art. 200. § 1. W zależności od polecenia organu procesowego biegły składa opinię ustnie lub na piśmie.
14. Lietuvos Respublikos 2000 m. rugpjūčio 29 d. įstatymas Nr. VIII-1907 Vilnius.
15. Постановление Министерства внутренних дел Республики Беларусь от 4 ноября 2020 г. № 218, О порядке проведения опроса с использованием технических средств (полиграфа).
16. Приказ Министерства внутренних дел Украины от 13.11.2017 № 920 “Об утверждении Инструкции о порядке использования полиграфов в Национальной полиции Украины”.
17. Приказ Генеральной прокуратуры Украины от 12.06.2017 г. № 180 “Об утверждении Инструкции о порядке использования полиграфа в деятельности органов прокуратуры Украины”.
18. Приказ Министерства обороны Украины 14.04.2015 г. № 164 “Об утверждении Инструкции по организации и проведению психофизиологического исследования персонала с применением полиграфа в Министерстве обороны Украины и Вооруженных Силах Украины”.

19. Приказ СБУ от 04.02.2016 № 45 “Об утверждении Инструкции о порядке проведения служебных расследований и служебных проверок в отношении военнослужащих Службы безопасности Украины”.
20. Приказ Федеральной службы безопасности Российской Федерации от 13 апреля 2011 г. N 151 г. Москва “Об утверждении Инструкции по организации и проведению профессионального психологического отбора в органах федеральной службы безопасности”.
21. БСТМ МВД России. Единые требования к порядку проведения психофизиологических исследований (ПФИ) с использованием полиграфа.
22. Legea nr. 135 /2010, privind Codul de procedură penală a României, publicat în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010.
23. Ordonanța nr. 75 /2000 privind organizarea activității de expertiză criminalistică, publicat în Monitorul Oficial nr. 407 din 29 august 2000.
24. Legea Republicii Moldova privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nr. 269-XVI din 12.12.2008.
25. Sicot Marcel. A la barre de l’Interpol. Paris: Broche, 1961, p.170-171.

Despre autori:

Vladimir VASILIȚA,
doctorand,
șef al Serviciului juridic
al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: vladimir.vasilita@mai.gov.md

Andrei LUNGU,
doctorand,
Școala doctorală „Științe penale și drept public”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
master în psihologie,
e-mail: andrei.lungu@mai.gov.md

About authors:

Vladimir VASILIȚA,
PhD student,
Head of the Legal Service
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: vladimir.vasilita@mai.gov.md

Andrei LUNGU,
PhD student,
The Doctoral School „Criminal Sciences
and Public Law” of the Academy
„Ștefan cel Mare” of the MIA,
master in psychology,
e-mail: andrei.lungu@mai.gov.md